Štev. 12. V Ljubljani 24. decembra 1888. Leto III.

OBRTNIK

Političen in strokovnjašk list za obrtni stan.

„Obrtnik“ izhaja 8. in 24. dne vsacega meseca in velja celo leto s pošiljanjem na dom vred 3 gld. — Za pol leta 1 gld. 50 kr. — Za četrt leta 75 kr. Posamične številke 15 kr. — Uredništvo in Upravništvo Preširnov trg št. 3 — Naročnina in inserati sprejemajo se tudi v „Narodni Tiskarni“ Gospodske ulice št. 12. — Dopisi in poročila sprejemajo se v slovenskem i nemškem jeziku. — Inserati se računajo 3stopna vrsta za 1krat 4 kr. za večkrat ceneje.

Našim sodrugom h koncu leta!

Ko smo pred pol letom sklenili v novič oživeti „Obrtnika“, — glasilo, ki bi imelo mej svet spravljati naše težnje in zahteve; braniti naše stališče ter priboriti našemu stanu večjo veljavo; poznali smo vse težave, ki bodo ovirale naše početje in le neradi, a po okoliščinah primorani, prevzeli smo, — ko je bilo treba uredništvo premeniti — ta pri naših razmerah pretežavni posel na svoja ramena.

Kako smo izvršili prevzeto nalogo brez dejanske duševne podpore od naših krogov, ne bodemo razmotrivali, to prepuščamo z mirno vestjo našim sodrugom, ne moremo pa zamolčati, da bi naši sodrugi prav lehko nekoliko več bili storili v izvršitev tistih obljubovanj, katere so delali pri osnovanji tega lista. Da smo navzlic pomanjkanju vseh sredstev, katere zahteva uredovanje lista, brez oživljajočih in plodovitih idej izmej domačega obrtništva, ki nam niti svojih teženj ni objavilo, izvršili prevzeto nalogo, bilo je to več nego nam je nalagala dolžnost! Žalostno smo pač opažali, kako se tu in tam snujejo zadruge, ne da bi se nam o njih poročalo, kako se v marsikateri zadevi pritožbe slišijo, o jedni ali drugi stvari, a ne, da bi se ganila roka, ki bi porabila lastni list v to, za kar je vstvarjen!

Pač dobro znamo, da je vsak pričetek težak, a znamo pa tudi, da človek mnogo težav zmore, le treba mu je resne volje v to! Kako naj urednik strokovnega lista sam zadostuje potrebnemu razjasnenju vseh razmer različnih strokov, če se ti sami niti ne ganejo, da bi obelodanili to, kar jih teži?

Mi ne prikrivamo ničesar, kajti slabosti tudi onih strank pridejo na dan, ki ne poznajo druzega nego hvalisanje in kadenje drug drugemu, zategadelj je boljše, da povemo, kaj da ovira in zadržuje napredek naše stvari, kaj je krivo, da so napori obrtništva dosedaj še vedno neuspešni. Rekli bi, da je pri nas „volja dobra, a meso je slabo“! Manjka nam požrtovalne vstrajnosti, da bi to, kar za dobro in koristno spoznamo tudi nepretano gojili in podpirali, da nas ne bi najmanjša neugodnost ugnala v kozji rog!

Res je, da pri nas nimamo nikogar, ki bi našo stvar, bodisi tudi iz osobnih namenov dalje tiral, pohlevni smo od prvega do zadnjega toliko, da ne iščemo časti, da radi ostanemo v ozadju, zadovoljivši se z borim prislužkom za naše potrebščine.

Vzroke temu, da je obrtni stan popolnoma zgubil nekdanjo svojo veljavo, navedli smo že mnogokrat, a danes moremo zopet izreči, da se kaj mlačno poprijemljemo onega, kar bi nas v tem oziru po najkrajši poti privedlo zopet do upliva in socijalne veljave. Za osnovo zadrug, ki so v ta namen jedini pripravni in naravni pripomoček, se obrtniki sami ne brigajo, ko bi se druge oblasti vsaj nekoliko v to ne bile pobrinile, ne imeli bi do sedaj niti provizoričnih odborov.

In vendar najde mnogokrat oni, kateri nasvetuje zidati gradove, ne da bi se preje postavil nepremakljivi temelj, — posluh, kar nam žalibog še vedno priča, da je mnogih za prazne sanjarije preje pridobiti, nego za resno, plodovito delo.

Imamo sicer sodrugov, kateri vse to pripoznajo, ki radi posvetijo svoje moči za povzdigo občnega napredka naše stvari, a premalc je tistih! In kdo ne bi zgubil veselja do pretežavnega dela, če vidi, kako mlačni so sodrugi, v katerih interesu se bije nejednaki boj!?

Obrtni stan boleha na jedni glavni napaki. Če se mu želja pri tej priči, ko jo izreče, vže ne spolni, vrže vse v kot, trdeč, da je škoda za vsaki trud naprej! Ko bi bile druge stranke in stanovi tudi tako hitro odnehali od naporov, katere so za koristne spoznali, ne bi bile prišle nikdar do tega, da dandanes nadkrilujejo v gospodarskem in političnem življenji vse produktivne stanove.

Vsiljeval nam ne bode nihče osrečenje našega stanu, brez lastnega in neumornega truda propadali bodemo še vedno bolj; kajti časi dandanes niso taki, da bi obrtniki smeli mnogo pomoči pričakovati od druzih krogov.

Veseli moramo biti, če se nas vsaj ne ovira. Velika industrija kaže nestrokovnjaškemu svetu tolikanj prednosti, da vsakdo, ki hoče podpirati malo obrt vže misli, da ji s tem prinaša ogromne žrtve. To vse treba nam je pomisliti, kadar tožimo o neuspehih, nobeno drevo ne poseka se z jednim mahom, in tudi mi zamoremo le korak za korakom priboriti si ugodnejše stališče. V tem smislu prestopimo v novo leto, ki naj prinaša obrtnikom blagoslov in srečo, ž njo pa navdušenje za pravično našo stvar!

Odgovor ministerskega predsednika na interpelacijo o obrtnih zadevah.

(Konec.)

Nasproti temu pa vladi ni znan noben zakon, kateremu bi se moglo očitati, da se na neopravičeni način ozira na dolžnika. Ker gospodje interpelantje, neso povedali, katerega zakona tiče se njihova opazka, vlada si niti ne more domnevati, kateri zakon so mislili kritikovati. Vlada si ne more misliti, da bi bili gospodje interpelantje mislili zakon z dne 4. maja 1868 drž. zak. št. 34, s katerim se je določilo, da se nikdo ne sme dati zapreti zaradi dolgov, ali pa po zakon z dne 28. maja 1881, drž. zakon, št. 47, glede tega kako bi se pomagalo proti nepravičnim kreditnim operacijam.

Pa tudi to je izključeno, da bi bili interpelantje mislili zakon z dne 10. junija 1887, ker je skoro polovica gospodov interpelantov, med njimi njihovi besedniki gosp. dr. Heilsberg, dr. Pickert in dr. Weitlof bilo podpiralo predlog gosp. posl. Frana Richterja in tovarišev, v katerej se vlada pozivlje, do predloži načrt zakona, ki je dne 10. junija 1887 dobil Najvišjo sankcijo, gospodje podpisani poslanci so bili izrekli željo, da bi se zlasti zemljišča ne prodajala za slepo ceno in da bi se rubežen premakljin omejila, kakor zahteva humaniteta in narodno gospodarstvo.

Še večje število gospodov interpelantov bilo se je podpisalo pod predlog, iz katerega izhaja zakon z dne 26. maja 1888 drž. zak. št. 75, ki je meril na to, da se za zasobne uradnike poviša eksistenčn

Listek.

„Mir ljudem na zemlji!“

Minulo je veselje, ki je napolnjevalo danes sobo zadružnega starejščina Tomaža, in le na drevesci božičnem brle še nekateri konci sveč.

„Sveti večer“ je bil, veseli in praznično oblečeni prišli so bili člani rodbine, pomočniki in učenci ter poseli se k boljšej večerji, potem pa bili pri božičnem obdarovanju. Pri tem neso na nikogar pozabili, pomočniki in učenci dobili so vsak primerno darilo, po vrhu pa še jabolk in lešnikov, kajti prištevali so jih pri Tomažovih tako rekoč k rodovini. To so pa tudi čutili, kajti drug za drugim stopali so k mojstru in mojsterci ter zahvaljevali se za darilo. Mojster je odgovarjal kratko, a pomočniki in učenci razumeli so dobro ali hoče hvaliti ali pa grajati. Bil je z vsakim prijazen. Mojsterca, ki je dobro poznala vrline in slabosti vsacega pomočnikov, stala je zraven in kot zvesta družica in pomočnica moža in kot skrbna gospodinja prikimovala je gospodarjevim prijaznim besedam, semtertja pa še pristavila kako uljudno opazko. Vsak pomočnik je danes čutil, da mu je dobro pri tej rodbini, pri katerej je tako rekoč našel svoj drugi dom.

Presrečni otroci so se že spravili spat, pomočniki in učenci so se mej sabo pogovarjali in kratkočasili v delavnici, mojsterica je pa pridno si pospravljala in pripravljala za drugi dan, veliki božični praznik.

Mojster ostal je sam v svojej lepo osnaženi sobi in na stolu sedeč premišljeval svoje minule dni. Vse njegovo življenje se je ponovilo v njegovem duhu, spomnil se je, kako je bilo, ko se je učil rokodelstva, in kako je potoval po širnem svetu. Kako je s težavo in s pridno ženo svojo pozneje osnoval svoje podjetje, kako se je boril proti raznim zlim silam, ki so ovirale razvoj obrtnije njegove, kako so se vedno večala bremena skrbi in razne zahteve in potrebe.

Kot zadružni starejščina vedel je bolje kakor kdo drugi, kake stiske tarejo obrt, kake skrbi morijo tovariše njegove. Vedel je pa tudi bolje kakor kdo drugi, kako malo se mnogi brigajo za napredek svojega stanu. Poznal je moralično malodušnost tovarišev svojih, ki so v mejusobnem boju iskali nadkrilovanje bratov sodrugov. Vse to ga je žalostilo, ker je s svojim stanom in povzdigo njegovo zares dobro mislil. „Bog pomagaj!“ vzdihoval je.

Ko je dalje premišljeval je zadremal, kajti bil je truden in sanjalo se mu je. da je prišel v boljšo in lepšo deželo. — Pa ta dežela mu ni bila tuja, le razmere so se bile popolnem predrugačile, vsled skupnega delovanja obrtnikov samih in nekaterih s pravim domoljubom napolnjenih odličnih mož. Videl je, kako je neprestano borenje, marljivo delovanje imelo uspeh! Mojster in pomočnik si nista več kljubovala, drug druzega sta podpirala in bila zadovoljna. Rokodelstvo je cvetelo, kakor še nikdar poprej in kateri so se pečali ž njim, bili so veljavni in spoštovani možje.

To je pa bilo zaradi tega mogoče, ker so se morale velike države po dolgem škodljivem prepiru vender sporazumeti, utihnili so narodni in politični prepiri; vlada varovala je rokodelstvo in obrt kakor punčico v očesu.

Prebivalstvo je navdušeno s pravim domoljubjem ubogalo svoje poštene in nesebične vodje, ki so se neprestano prizadevali, da razjasnijo

minimum in za njihove svojce uvede, tako da pač omenjeni zakon ni dal povoda gospodom interpelantom za to opazko. Želji gospodov interpelantov o zakonodaji glede zalog blaga — se je ustreglo ko se je predložila vladna predloga, o katerej so še parlamentarno razpravlja. Baš isto velja gledè izdaje zakona proti ponarejanju in kvarenju živil.

Pa tudi razvoju checkarstva obrača vlada vso pozornost Z zadovoljstvom lahko konstatujemo, da se je checkarstvo s poštno hranilnico udomačilo v vsej državi in da se ta oblika prometa tudi lepo dalje razvija, od kar velja zakon z dne 19. novembra 1887. (drž. zak. št. 133). Poleg tega je letos avstro-ogerska banka otvorila giro promet ter izdala posebne določbe za checkarstvo ter je torej pričakovali, da se bode checkarstvo neprestano razvijalo.

Vlada bode to zadevo dalje opazovala in če se bode pokazalo, da treba potem zakonodaje kaj storiti, bode že storila potrebne priprave.

Kar se tiče točke III. interpelacije, glede razširjenja pouka v ročnej spretnosti, izdalo je ministerstvo nauka in bogočastja že dne 8. junija 1883. št. 10618, da se tak nauk kot neobligaten uvede na deških meščanskih šolah, ako so za to potrebne učne moči. Nadalje je učno ministerstvo, deželna šolska sveta za Češko in Dolenjo-Avstrijo z ukazom z dne 21. septembra 1886 št. 6810 (min. nar. list. št. 88) pooblastilo, da smeta odločevati o prošnjah za uvedenje pouka o ročnej spretnosti na ljudskih šolah kot neobligatnem predmetu in h kratu se je tema deželnima šolskima svetoma naročilo, da naj po možnosti podpirata uvedenje in razvoj tega pouka.

S podelitvijo državnih podpor učnim kurzom, ki so se v ta namen osnovali za ljudske učitelje, se je ustreglo, predpogoji glede v interpelaciji zahtevanega razširjenja tega posla in učna uprava bode obračala vedno pozornost svojo temu predmetu, glede katerega se pa mnenja še neso popolnoma pojasnila.

Kar se pa tiče želje interpelantov glede pospeševanja obrtnega pouka, more se ministerstvo na to omejiti, da se sklicuje na to, kaj je storilo v tem oziru minolo leto. Že pogled v budget za leto 1889. dokazuje, da se učna uprava prizadeva razširiti obrtni pouk v vseh ozirih, posebno pa v tem zmislu, kakor žele interpelantje, da razširi in zboljša nižji obrtni pouk v obrtnih nadaljevalnih šolah in občnih rokodelskih učilnicah.

K točki IV. interpelacije glede reform, katerih želé interpelantje glede obrtne zakonodaje in in uprave mi je sledeče omeniti: Kar se tiče pred vsem obrtnih zadrug, se je na njih razvoj dovolj oziralo v zmislu obstoječih zakonitih predpisov in se je doseglo, da je sedaj na podlagi zakona z dne 15. marca 1883 (drž. zak. št. 39) nad 4400 zadrug, od katerih je kakih 600 prav strokovnih zadrug (zadrug za jeden obrt), 600 za skupine sorodnih obrtov in nad 3000 kolektivnih zadrug.

Opombo v interpelaciji, da je treba premembe glede sestave zadrug, v katere so se pri njih osnovi spravili najrazličnejši elementi, moram odgovoriti, da so obrtna oblastva strogo postopala v zmislu omenjenega zakona in da se je po § 106, 109 in 112 ozirali na želje udeležencev, in kar se tega tiče, da so se jako različni obrti uvrstili v jedno zadrugo, je omeniti, da obrtniki posebno zunaj mest in večjih krajev rajše vidijo, da se uvrste v kolektivno zadrugo v njih kraji, nego pa v kako oddaljeno obrtno zadrugo. Sicer pa § 111, odstavek 2, dovoljuje, da se iz zadrug, ki obsegajo razne obrte, izločijo posamične obrtne kategorije, ter osnujejo samostojno zadrugo, da potem ložje dosežejo zadružni namen.

Kar se pa tiče pritožb, da se odločitve zavlačujejo, se res ne da tajiti, da večkrat res prva ali da druga instanca dolgo stvari ne reši. Temu so pa tudi malokedaj obrtna oblastva sama kriva, ampak le predpisi sedaj veljavnega obrtnega reda. Največkrat se stvari na dolgo vlečejo pri obravnavi glede nastopa obrtnega rokodelstva in glede dispensa dokaza zmožnosti, nadalje pri obravnavah glede podelitve in prepisa gostilničarske pravice, in pri odločitvah glede obsega obrtne pravice (§§ 14, 18, 20 in 36 obrt. red.). V največ teh slučajih gre za zamudne poizvedbe in se v slučajih § 14., alinea 6 in 7, nadalje v § 18., 20. in 36. obrt. reda odločno zahteva, da se ima za mnenje poprašati zadrugo ali trgovsko in obrtno zbornico, v nekaterih slučajih pa še obe.

Kar se tiče pritožb, da se uloge obrtnih zadrug rešujejo le malokedaj tako, kakor dotična stroka zahteva, more se seveda ministerstvo izreči le glede onih odločb nižjih oblastev, proti katerim so došle pritožbe. V tem oziru je omeniti, da so v prvi dobi veljave obrtnega zakona z dne 15. marca 1883 mnoga obrtna oblastva glede pritožb zadrug proti odločbam prvih v zadevah obrt. red. §§ 14, 18, 20 in 36, se postavljala na čisto formalno stališče, ter so odbijale take pritožbe, češ, da zadruge še nemajo pravice se pritoževati. To se je pa kmalu premenilo, ko se je ministerstvo notranjih zadev postavilo na stališče, če tudi zadruge v teh slučajih obrtnega reda se ne morejo zmatrati za stranke, toda vender morajo o njih ugovorih odločevati višja oblastva zaradi njih pravice, ki jo imajo po § 114. obrtnega reda.

V tem zmislu so se večkrat poučila deželna oblastva in razveljavile določbe o pritožbah. Če se ne oziramo na te formalne rešitve prejšnje dobe, moram reči, da pritožba interpelantov splošno ni opravičena. Vlada le z veseljem pozdravlja faktum da se zadruge potegujejo za interese stanov svojih, ter se branijo, da drugi obrtniki ne posegajo v njib pravice in da se ne urinejo v obrt osobe, ki bi po njih mnenji obrtnemu stanu ne bile niti v korist niti v čast. (Dobro! dobro! na desnici.) Pri tem se pa jim rado pripeti, da gledajo le na koristi članov svojih, na zakonite določbe pa ne. Naravno je potem, da se, odločbe obrtnih oblastev, ki so strogo zakonite, njim ne zde stvarne.

Počasne rešitve in pa malo stvarne odločbe, dajo povod interpelantom, da priporočajo osnovo obrtnih svetov. Ker pa omenjene premise neso prave, se vlada tudi s temi strinjati ne more, da bi se osnovali obrtni sveti. Pa tudi ne glede na to bi vlada ne mogla biti za tako upeljavo, ker obrtna oblastva, kedar treba strokovnega znanja, sedaj že lahko poprašajo zadruge, trgovske in obrtne zbornice, obrtne nadzornike za mnenje in to v mnogih zadevah, zakon celo zahteva. Če se bi taki sveti osnovali, bi se rešitve v obrtnih zadevah nič ne pospešile, a le še bolj zavlekle, in tudi v sedanjem času ni prav umestno, da bi se odločbe v obrtnih zadevah prepustile korporacije največ iz samih voljenih zastopnikov obrtništva, ko si rokodelstvo, tovarništvo in trgovstvo drug drugemu nasprotujejo, iz navedenih uzrokov vlada ne misli predlagati načrta zakona, da bi se uveli obrtni sveti.

Pravila

bolniške blagajnice mojstrov zadrug rokodelskih obrtov v Ljubljani.

§ 1.

Namen.

Bolniški blagajnici je namen podpirati svoje člane, kadar radi obolelosti začasno niso sposobni za delo, s tem, da jim daje bolniško podporo v novcih. Nadalje se izplačuje iz blagajnice, ako kateri član umrje, donesek za pogrebščino.

§ 2.

Ime društva ter stajališče in obseg delovanja njegovega.

Bolniška blagajinica ima svoje stajališče v Ljubljani, imenuje se: „Bolniška blagajnica mojstrov zadrug rokodelskih obrtov v Ljubljani“ ter razteza svoje delovanje na pristopivše obrtne gospodarje navedenih zadrug. Blagajnica prične svoje delovanje, brž ko pristopi 50 članov.

§ 3.

Članstvo.

Pristop in izstop članov.

Pristopiti k blagajnici ima pravico vsak obrtni gospodar, kateri pripada gornjim zadrugam, kateri je zdrav in sposoben za delo in kateri ni prekoračil 60. leta svojega življenja.

Načelnik blagajnice ima pravico, da dá prosilca po zdravniku preiskati, ter, ako je prosilčevo zdravje nepovoljno, da dotičnika ne sprejme.

Pristop naznaniti je blagajničnemu načelniku ustno ali pismeno in članstvo se računa od dana, ko je dotičnika sprejel blagajnični načelnik.

Prijava mora obsegati:
ime in priimek prijavljenčev;
zadrugo, h kateri pripada;
tačasno stanovišče.

Ud prestane biti, kdor svoj izstop naznani pismeno ali ustno blagajničnemu načelniku, ali pa, kadar ne plača blagajničnih doneskov v dveh rokih zaporedoma z drugim plačilnim rokom.

§ 4.

Dohodki bolniške blagajnice.

Dohodki bolniške blagajnice so ti le:
a) doneski članov;
b) darila, volila itd., ki se stekajo v blagajnico;
c) obresti plodunosno naloženih gotovih novcev iz blagajnice.

§ 5.

Odmerilo podpor in doneskov

Blagajnica daje bolniško podporo v novcih po naslednjih štirih razredih, od katerih mora si ud, kadar ustopi, voliti jednega; nadalje daje donesek za pogrebščino 40 gld., jednako za vse 4 razrede, in sicer:

	Razred			
	I.	II.	III.	IV.
Podpora na dan	fl. —·75	fl. 01·—	fl. 01·50	fl. 02.—
Pogrebščina	fl. 40·—	fl. 40·—	fl. 40·—	fl. 40·—

---

javno mnenje in odpravijo sovraštvo mej strankami in narodi.

V narodu se je zopet oživela zmisel za idejale! Materijalizem, ki je bil nekdaj prevladal, je zginil. Nravnost se je utrdila, ravno tako tudi prava vera. Nravni čut se je pri mnogih obnovil ter trdna načela so se razširila v vseh krogih prebivalstva. Samomori in hudodelstva bila so redka in mladina nikoli več taka kakor poprej.

Veselje do dela se je mej narodom zopet oživelo in se vekšalo od leta do leta; ni bilo več ljudij, ki bi postopali ali pa na nepošten način se preživeli.

Hrepenenje po razuzdanem veselji in uživanji zginilo je popolnem mej prebivalstvom in povsod je vladala varčnost.

V delavnicah rokodelcev je živo gibanje, trud in pot ni bil več brezuspešen, delavec je našel trajni prislužek.

Razni stanovi neso prenapolnjeni, za marljive in pridne dovolj nade, da se povzdignejo; ljudi brez dela in zaslužka ni. Ravno tako ni po cestah klatečih se rokodelskih pomočnikov.

Bogatini in sploh premožni ljubijo potrato in zaradi tega ima srednji stan več zaslužka. Meščan več ne strada, pa tudi dninarje ne tare beda.

V inozemstvu se več ne naroča, vse se le doma kupuje.

Narodno premoženje se je precej povzdignilo, posojilnic in zastavnic ni bilo več treba.

Obrtne zadruge in zveze se hitro razvijajo, h čemur vsak po svoje pripomore, razširja se čitanje strokovnih listov.

Zastopniki obrta in rokodelstva sede v vseh postavodavnih zborih ter imajo ondu merodajen upliv.

Krošnjarstva in sleparskih agentov ni več, ravno tako tudi ne škodljivega upliva kaznilniškega dela, javna zalaganja oddajajo se malim obrtnikom.

Z jedno besedo, vse se je tako premenilo, da je res veselje biti rokodelec. — —

Sedaj se je zaslišalo zvonenje, ki je klicalo pobožne, da praznujejo spomin rojstva sinu človeškega, odrešenika sveta, in mojster Tomaž se je zbudil in pazljivo je poslušal lepo ubrane glasove zvonov, ki so se tako ujemale z njegovim sanjam! Ko pa zvonovi utihnijo, zaklical je ženi, ki je baš stopila v sobo: „Mati nekaj lepega“ se mi je sanjalo! Vidil sim spolnjeno to, po čemur se vedno trudim. Naš stan pospel se je do nekdanje veljave. Rokodelstvo dobilo je zopet zlate tal! O da bi se le uresničile sanje moje! Dale so mi pa tolažbo in pogum, in še nadalje hočem delati, kakor sem doslej. Jedenkrat bode se že zboljšalo stanje rokodelcem. Če mi tega ne doživimo, pa bodo otroci naši! Kakor je o svojem času požrtvovalna ljubezen sinu božjega svet rešila iz tužnega stanja in okov, ga povzdignila in razvetljila, ravno tako bode sloga, ljubezen do dela in domovine zboljšala naše vsekako še žalostne razmere — toda samo moramo se onega pridno in energično lotiti in božji blagoslov ne bode izostal.“

Zvonovi so zopet zapeli naznanjajoč zemljanom lepo misel, o miru, katerega je obljubil Bog ljudem na zemlji, kateri so dobre volje.

Mesečni doneski, ki jih plačujejo udje za bolbolniško podporo v novcih in za pogrebščino, so tile:

Doba pristopa	Za			
	I. razred	II. razred	III. razred	IV. razred
do 30. leta	fl. —.38	fl. —·48	fl. —·68	fl. —·88
od 31. do 40 leta	fl. —·52	fl. —·65	fl. —·92	fl. 01·19
od 41. do 50 leta	fl. —·71	fl. —·89	fl. 01.26	fl. 01·63
od 51. do 55. leta	fl. —·85	fl. 01·07	fl. 01·50	fl. 01·93
od 56. do 60. leta	fl. 01·04	fl. 01·30	fl. 01·84	fl. 02.38

Člani smejo vselej pristopiti k drugemu zgoraj zaznamovanemu izmerilu podpore. Ako je novo izmerilo manjše, ima član v bodoče po manjšem izmerilu plačevati mesečni donesek, računajoč po času, kadar je vstopil, ne da bi radi dozdanjega večjega plačila dobil kako povračilo. Ako pa je novo izmerilo večje, mora ud v bodoče plačevati mesečni donesek po višjem izmerilu in po dobi, ki jo je zmatrati kot pristopno dobo o prestopu.

§ 6.

Pogoji, način in trajanje bolniške podpore.

Do bolniške novčne podpore imajo člani pravico, ako plačujejo svoje doneske blagajnici najmanj že osem tednov, bodi si, da je uzrok bolezni poškodovanje pri delu, v katerem slučaju dati je bolniško novčno podporo, ne glede na to, koliko časa je kdo plačeval svoj donesek.

Bolniška novčna podpora plačuje se od prvega dneva, ko kdo oboli, vender le tedaj, ako bolezen traje dalje nego tri dni.

Članu pristoji bolniška novčna podpora v polnem izmerilu najdalje za dobo 13 tednov in polovica izmerila najdalje za daljnjih 13 tednov.

Ako ozdravelec v osmih tednih zboli od iste bolezni, to je drugo bolezen pri računanju podpore zmatrati kot nadaljevanje prve bolezni ter potem postopati.

Članom, ki so pri izstopu iz blagajnice nesposobni za delo, ostane pravica do bolniške podpore in do mrtvaščine, ako zbole ali umró v treh mesecih po izstopu, ko so brez zaslužka. Člani, kateri pripadajo blagajnici manj nego tri mesece, imajo to pravico samo tedaj, ako dobe podporo po izstopu v času, ki ne prekoračuje dobe članstva.

§ 7.

Dobivanje podpor.

Bolniška novčna podpora plačuje se vsako soboto za pretekli teden proti izročilu bolniškega lista, ki ga ima spisati blagajnični zdravnik. V bolniškem listu treba povedati, koliko tednov je obolelec samosobno bil nesposebon za delo.

V bolniškem listu, ki ga je prvikrat uložiti, povedati je vrhu tega dan, kdaj se je pričela bolezen; v zadnjem pa dan, kdaj je bolnik spet postal sposoben za delo.

Pogrebni donesek za umrlega člana izplačuje se njegovi udovi proti smrtnemu listu, ali ako ni udove, pa tistim zapuščencem, kateri imajo izposlovati pogreb.

Ako pa tudi teh zapuščencev ni, plačuje blagajnica troške pogrebne do zneska pogrebščnega doneska ali pa se povrnejo tistim, kateri so jih plačali.

§ 8.

Pobotnične knjige.

Vsak blagajnični član dobi pobotnično knjigo z odtisom teh pravil vred, katera obsega podatke o visokosti doneskov in podpor, katere podpore je podeljevati v dotičnih slučajih.

Ta knjiga uroči se članu, kadar je prvič plačal donesek.

Vsako uplačilo ima v pobotnični knjigi potrditi računovodja. Ta pobotnica veže blagajnico.

§ 9.

Knjigovodstvo in računski sklep.

Knjigovodstvo bolniške blagajnice mora se vršiti po načelih jednostavnega knjigovodstva.

Z 31. decembrom vsakega leta skleniti je knjige in račune blagajnične ter je do 1. marca prihodnjega leta sestaviti računski sklep.

Računski sklep ima izkazati:

I. pri dohodkih:

1. doneske članov;
2. drugačne dohodke;
3. obresti;
4. prihranilni (rezervni) zaklad na koncu prejšnjega leta.

II. pri troških:

1. plačane bolniške novčne podpore;
2. troške zdravnikov in bolniškega pregleda;
3. plačane doneske za pogreb;
4. upravne troške;
5. zdanji prihranilni zaklad.

Vrhu tega je natanko izkazati, koliko je imenja in kako je naloženo,

Računski sklep mora nadzorni odbor do konca marca pregledati ter ga občnemu zboru predložiti v odvezo od odgovornosti.

Po prejeti odvezi odgovornosti, najkasneje meseca maja vsakega leta, predložiti je računski sklep po političnem deželnem oblastvu c. kr. ministerstvu notranjih stvari ter ga naznaniti vsem društvenim članom.

§ 10.

Prihranilni zaklad.

S prebitkom dohodkov nad troški osnovati je prihranilni (rezervni) zaklad, da se ž njim zagotovijo prihodnje plačilne dolžnosti blagajnične.

Vsako tretje leto naročiti je zvedencu, da preračuni, kolik bodi prihranilni zaklad, da se ž njim zagotovijo prevzete plačilne dolžnosti.

Ako prihranilni zaklad ne doseže visokosti, katero bi moral imeti po zvedenškem preračunjanju, treba je zagotoviti potrebni prihranilni zaklad s primernim povišanjem doneskov ali pa z znižanjem podpor. Kadar bi prebitek presegal tisti donesek, ki ga je treba za prihranilni zaklad, more se do prihodnje preračunitve doneskov porabiti v to, da se dovoljuje iz njega bolniška podpora v novcih čez pravilno določeno dobo ter druge izredne podpore članom in njih pridružnikom.

Ako prebitek neprestano rase, sme se na podstavi zvedenškega izreka ukreniti, da se doneski znižajo.

Vsako premembo podpornin ter članskih doneskov, v pravilih določenih, zmatrati je za premembo pravil ter tako ž njo ravnati, kakor s premembo, kateri je treba državnega potrjenja.

Kadar v izredno neugodnih zdravstvenih razmerah (podeželnih boleznih) novci, kar jih je v bolniški blagajnici, s prihranilnim zakladom vred, previdoma ne zadoščajo v to, da se plačajo troški v bližnjem času, sme načelnik na račun blagajnice vzeti posojilo v znesku trimesečnih rednih dohodkov, katero je pozneje nadomestiti z rednimi ali povišanimi doneski.

§ 11.

Kako nalagati imovino.

Porabne denarje društvene smeti je razven v javnih hranilnicah nalagati le kot sirotinski denar.

§ 12.

Sestava načelstva, obseg in doba njegove oblasti.

Blagajnico upravlja načelstvo.

Načelstvo je po ukrepu občnega zbora iz dvanajstih udov, katere voli občni zbor na dve leti.

Vsako leto izstopi polovica udov iz načelstva, in sicer prvo leto z žrebom, potem pa po vrsti opravilne dobe, in nadomestiti jih je z novimi volitvami. Izstopniki so spet lahko voljeni.

Poleg tega voliti je namestnike za polovico načelstva na jedno leto, da nadomeščajo izstopivše načelstvo za ostalo dobo njih službovanja.

Načelstvo voli iz svoje srede načelnika, načelnikovega namestnika, zapisnikarja in blagajničarja. Voli se z večino glasov in volitev velja za jedno društveno leto.

Člani načelstva zvršujejo svoja opravila brezplačno, vender sme občni zbor na predlog načelstva dovoliti članom plačilo.

Načelstvo je ukrepično, ako se je vsem načelnikom naznanila seja in ako je najmanj polovica njih z načelnikom ali njegovim namestnikom vred navzočna.

Ukrepa se z večino glasov navzočnega načelstva. Pri jednoliki večini glasov obvelja mnenje, za katero je glasoval načelnik.

Pri blagajnici najete zdravnike klicati je na seje načelstva, na katerih imajo samo posvetujoč glas.

Načelstvu je upravljati vse blagajnične stvari, katere ne spadajo izrecno v področje občnega zbora ali nadzornega odbora. Njegove pravice so izlasti te:

a) nadzorovati pravoredno uplačevanje doneskov;

b) dovoljevati bolniške novčne podpore in druge po pravilih določene podpore;

c) nalagati na obresti porabne novce;

d) voditi knjige in račune ter gospodariti z blagajničnimi novci;

e) najemati zdravnike in služnike bolniške blagajnice ter dajati jim poučila;

f) polagati računsko poročilo in računski sklep ter tudi predlagati druge predloge, katere je načelstvu po pravilih določeno predlagati;

g) dajati na znanje računsko poročilo in računski sklep pristojnemu oblastvu in članom.

Načelnik ali njegov namestnik ima zastopati bolniško blagajnico nasproti oblastvom in tretjim osobam, sklicevati in voditi zbore načelstva in občni zbor ter izvrševati njih ukrepe.

Vse spise, ki jih ima izdajati bolniška blagajnica, morajo podpisati načelnik ali njegov namestnik in član načelstva.

§ 13.

Nadzorni odbor.

V nadzor poslovanja voli občni zbor vsako leto nadzorni odbor iz treh članov in treh namestnikov.

Izvoljenci ne smejo tisto leto neposredno po njih opravilnem letu biti spet voljeni.

Nadzorni odbor je pozvan paziti, da se natanko izvršujo pravila bolniške blagajnice, občasno preiskavati knjigovodstvo, pregledovati blagajnico, presojati računski sklep ter poročati občnemu zboru, kako je vse našel.

Ima pravico udeleževati se načelstvenih sej s posvetujočim glasom ter na podstavi soglasnega ukrepa zahtevati, da se skliče izredni občni zbor.

§ 14.

Občni zbor.

Občni zbor sklicuje načelstvo vsako leto pred koncem aprila, najmanj osem dni pred občnim zborom.

Na občnem zboru ima vsak navzočni član, kateri s svojimi doneski ni zaostal čez jeden mesec, po jeden glas.

Občni zbor ima pravico:

a) voliti načelstvo,

b) premenjati pravila,

c) ukrepati o letnem poročilu načelstva in da ga odvezuje odgovornosti,

d) ukrepati o razdružbi blagajnice.

Ako občni zbor načelstvu odreče odvezo od odgovornosti, voliti je novo načelstvo, katero ima preiskati gospodarstvo poprejšnjega načelstva, in ako je treba, postopati proti njemu po zakonitem potu ter o tem poročati prvemu občnemu zboru.

Občni zbor je ukrepičen, ako je najmanj četrtina članov samosobna navzočna. Kadar se ne zbere toliko število, sklicati je v štirih tednih drugi občni zbor, z istim dnevnim redom. Ta zbor je ukrepičen brez ozira na število navzočnih članov. kar je treba v pozivnem razglasu izrecno omeniti.

Občni zbor ukrepa z nadpolovično večino oddanih glasov.

Pri jednolikih glasovih odločuje mnenje, za katero je glasoval predsednik.

Za ukrepičnost o premembi pravil in o razdružbi blagajnice treba je vselej najmanj polovice navzočnih, pravico glasovanja imajočih članov in večine najmanj dveh tretjin oddanih glasov.

§ 15.

Blagajniška razglasila.

Razglasila bolniške blagajnice naznanjajo se pismeno obrtnim gospodarjem, potem pa po uradnem deželnem časniku.

§ 16.

Razsojanje prepirov.

Prepire, nastajajoče iz blagajniškega razmerja med udi ali med njimi in blagajničnim načelstvom, razsoja pravomočno razsodiški odbor iz petih društvenih članov.

Vsaka prepirna stranka določuje si po dva razsodnika. Opusti li to katera stranka osem dni, računajoč od dne, ko je bila pozvana, potem voli druga stranka 4 razsodnike. Imenovani štirje razsodniki volijo si petega razsodnika, kateri ima zajedno biti kot načelnik razsodiškega odbora. Ako se o njegovi volitvi ne morejo pogoditi in združiti, odločuje žreb o predložencih obeh stranek. Razsodišče sklepa veljavno z absolutno večino. Pri jednako razdeljenih glasovih odločuje glas načelnikov.

§ 17.

Razdružba bolniške blagajnice.

Kadar se blagajnica razpusti, porabiti je blagajnično imenje najprvo v to, da se izplačajo podpornine in druga obvezila blagajnice, ki so nastala že pred razdružbo, ostanek pa je izročiti z volilom občini, kjer ima blagajnica sedež, da se ta ostanek porabi za podpore ubožnim obrtnim gospodarjem zadrug ali njih pridružnikom, ki so ustanovili blagajnico.

§ 18.

Državni nadzor.

Blagajnico ima pravico nadzorovati državni nadzor po zakonitih določilih veljavnih za zavarovalna društva.

Domače in razne stvari.

(Mesečni zbor „Krajnskega obrtnega društva“) bil je v nedeljo dne 16. t. m. v Schreynerjevi pivarni. Predsedoval je g. Anton Klein. Razgovor vršil se je o izdavanji „Obrtnika“ v prihodnjem letu; vsi navzoči obrtniki so soglasno poudarjali potrebo obstanka „Obrtnika“. G. Kunc urednik lista razložil je denarno stanje tega podjetja in najbolj obžaloval pomanjkanje sotrudnikov pri „Obrtniku“, kar uredovanje silno obtežava, in je vsekako pretežavni posel za samega urednika. Sklene se o stvari imeti še nadaljni razgovor **in vabimo tedaj vse naše č. sodruge, katerim je**

ležeče na obstanku „Obrtnika“, da se snidejo dne 26. decembra na „sv. Štefana dan“ popoludne ob 2. uri v Schreynerjevo pivarno na konečni razgovor o tej zadevi.

(Prvi osnovalni zbor bolnišne blagajne mojstrov.) Dne 9. decembra bil je po oklicu priobčenem v zadnji št. našega lista sklican prvi zbor novega društva, katerega je v spomin 40letnice našega presvitlega cesarja osnovalo „Krajnsko obrtno društvo.“ Zborovanja vdeležilo se je okolu 70 obrtnikov. Pričakovati bi jih smeli sicer še več, a ker vemo, da jih je slučajno mnogo izostalo, ki bodo itak društvu pristopili, izreči moramo zahvalo onim, ki so zbora vdeležili se in s tem pripomogli, da je bilo moč, društvo že pri prvem zborovanji na podlagi pravil, ki zahtevajo najmanj 50 udov, osnovati. Predsedoval je zboru g. Matija Kunc; ki je v svojem govoru povdarjal, da je bilo obrtnemu društvu, katero pri svojih bornih okoliščinah ne more napravljati večjih ustanov, ležeče na tem, da po svojih močeh pripomore kaj v zboljšanje obrtnih razmer z ustanovo blagodejnega zavoda, ki bode, če Bog da najtrajnejši spomenik na 40letnico za obrtniški stan. Obrtno društvo prevzelo je vse stroške do denašnjega dne na svoj račun, za kar mu gre zahvala. Na to pričelo se je vpisovanje v društvo in ko je predsednik naznanil, da je vpisanih 56 mojstrov, vršila se je takoj volitev društvenega načelstva; na kar se je odbor sestavil. Izvoljeni so bili gg. Matija Kunc, krojač, načelnikom; Adolf Tönies, stavbeni mojster, namestnikom; Leopold Tratnik, pasar, blagajničarjem; Franc Sturm krojač, zapisnikarjem; Karol Binder, mizar, Jernej Žitnik, čevljar, Edvard Schlegl, kovač, Ludovik Widmayer mizar, Jože Bukovnik, brivec, Janez Bonač, bukvovez, Aloizij Jenko, pek, in Ferdinand Schaffec, kolar odbornikom. Za namestnike volili so se v načelstvo gg. Vinko Čamernik, kamnosek, Anton Košir, jermenar, Avgust Rumpel, izdelovatelj glasovirov, Franc Toni, kovač, Karol Hinterlechner čevljar in Karol Krimer mizar. V nadziralni odbor: g. Anton Klein, tiskar, Jože Vidmar, dežnikar, in Vincenc Cirnstein, strugar. Namestnikom pa gg. Anton Ravnikar, krojač, Mihael Tomič, krojač in Dragotin Hribar, tiskar; na kar se je zbor zaključil. Dne 13. decembra zvečer ob 8. uri bila je v gostilni pri Perlesu prva odborova seja, pri kateri je bilo navzočih 11 odbornikov in nadziralni odbor. Posvetovala in sklenila se je uprava in poslovanje društva, način vredbe društvenih knjig, natisek 500 pravil v slovenskem in nemškem jeziku. Volil se je tudi poseben odsek za denarne zadeve in obstoji ta iz blagajničarja g. Tratnika in odbornikov g. Schlegelna in Bukovnika. Za vplačevanje določil se je obrok s 1. januarjem prihodnjega leta; in se bode vršil dne 6. januarja od 9.—12. ure dopoludne v gostilni pri Perlesu. Pozneje pobirali se bodo doneski udov vsaki mesec; a želeti je, da bi udje vplačevali doneske za četert ali pa pol leta skupaj, in bi tako zmanjšali delo in stroške. Dne 14. decembra bila je zopet seja. Razdelili so si odborniki vsa imena obrtnikov, katere bodo ustno k pristopu povabili. Odobrila se je po g. načelniku sestavljena prošnja na krajnsko hranilnico za podporo, katero bodeta izročila gg. Tönies in Schlegl. Da bodo pravila društva, obrtnikom, kakor hitro mogoče objavljene, obljubi g. načelnik, da bode preskrbel slovenski prevod, katerega prireja kupčijska zbornica in ga natisniti dal v prihodnjo številko „Obrtnika“, ta se bode potem porabil za ponatis v knjižice. Prihodnja seja določi se za 24. decembra zvečer ob 8. uri v istem prostoru. Pristop h društvu naznani naj se načelniku ali pa komu izmej odbornikov.

(Kolekovanje vajenskih spričeval). Finančno ministerstvo odločilo je, da morejo biti vajenska spričevala kolekovana s kolekom 50 kr. Ta spričevala imajo po obrtni postavi izdajati zadruge same; pri nas jih pa, kakor znano, izdava mestni magistrat oziroma župani.

(Za božičnico revnim otrokom) razdelilo se je tudi letos 84 oblek s čevlji vred v tukajšni čitalnici. Hvalevredni običaj dela čast blagim gospem in gospodičnam, ki so ga priredile.

(„Narodna knjižnica“.) V „Narodni Tiskarni“ začela je izhajati „Narodna knjižnica“, kateri je namen prinašati romane, novele, povesti, v obče leposlovno berilo v celotnih zvezkih. Prvi zvezek je ravnokar prišel na svetlo in nam prinaša izviren roman: „Pobratimi“ iz peresa dr. J. Vošnjaka. V tem romanu opisano je takorekoč vse narodno delovanje na slovenskem Štajarskem, narisana je zvesto borba narodnjakov za slovenske pravice. Zlasti kar čitatelju zelo dobro dene, navdušuje nas pisatelj za svete idejale v narodni borbi, in zato mislimo, da bo ta roman mnogo koristil v zdanji materijalistični dobi. Vošnjakov roman „Pobratimi“ smemo prištevati k najlepšim proizvodom naše najnovejše leposlovne literature, in ker pisatelj zastopa zdrava načela, zato priporočamo ta roman tudi obrtnim stanovom. Cena elegantno vezanemu delcu je le 1 gld. 20 kr. in se dobiva v „Narodni Tiskarni“ in pri knjigotržcih. Urednik „Narodni knjižnici“ je g. Anton Trstenjak.

(Anton Breznik krojač,) ljubljanskim sodrugom iz prejšnih let dobro znan, umrl je kakor poroča „L. Z.“ nagle smrti v Zagrebu. Kolikor nam je znano bil je še nedavno samostalen v Banjaluki. Pokojnik bil je jako priljubljena oseba; potoval je mnogo po svetu; a imel je svoje žive dni vedno neki čudni nagon do iluzij. Iz jednega ekstrema padal je v druzega. Bil je nazadnje vegetarjanec in špiritist. Njegovo pripovedovanje provzročilo je mnogo veselosti po delavnicah, čeravno ni mogel nikogar prepričati o sanjarijah, katere je sam verjel. Naj v miru počiva!

(Društvo juristov) osnovalo se bode v Ljubljani in bode po novem letu prevzelo izdavanje „Slovenskega Pravnika“, katerega je dosedaj izdaval in vredoval g. dr. Mosche.

(Umrl) je včeraj zvečer g. Alexander Dreo, predsednik kranjske hranilnice in trgovskega bolniškega društva.

(Zaradi dobave eraričnega dela) šli so pretekli teden predstojniki zadrug jermenarjev, sedlarjev, čevljarjev in strojarjev na Dunaju pod vodstvom polskih poslancev Niemzynowskega in dr. Lewakowskega, k vojnemu ministru, da so mu predložili spomenico, kako bi bilo mogoče zadrugam prevzeti zalaganje vojske v omenjenih strokovih. Spomenica naznanja, da bi se vse zadruge v Cisleytaniji združile v jeden ali pa v več konsorcijev, in da bi jim možno bilo izdelke za isto ceno proizvajati, kakor dosedanji podvzetniki. Posl. dr. Lewakowski izrazil je ministru nado svojo, da bi bilo možno interes države spojiti z interesom malih obrtnikov, katerim bi z dobavo zalaganja prišla znatna pomoč. Odgovor ministra ni bil ravno odklonljiv, vsekako pa se da iz njega posneti, da vrhovne oblasti še vedno najrajši oddajajo dela mogočnim kapitalistom, ker se je izgovarjal da navzlic sedanjemu miru, čas za take „eksperimente“ ni dovelj siguren! Dolžnost vojnega ministra je skrbeti za to, da se roki za izvršitev dela točno držijo in da imajo izdelki predpisano kakovost. Svetoval je deputaciji, da stopi v dogovor s kupčijskimi in obrtniškimi zbornicami, kajti le na izjave teh, se more on zanašati, pričakuje pa tudi poročilo intendanture o tej stvari. Predstojnik strojarjev opozoril je g. ministra na to, da bi zalaganje armade v vojskinem času bilo še mnogo bolj osigurano, ko bi je dobile zadruge, ker so samostalni obrtniki večinoma vojaške dolžnosti vže prosti, mej tem ko pomočniki v tovarnah še mej črno vojsko spadajo, in bi tedaj teh delavnih moči ravno takrat zmanjkalo, ko se največ potrebujejo. Deputacija podala se je na to še k načelniku vojaške intendance baron Lambertu, ki ji je pa odgovoril, da jim ne more dajati mnogo upanja, da bi se jim delo sedaj moglo izročiti. Toliko pa se je vže za leto 1891. storilo, da se dela oddado mesto jednemu generalnemu podjetniku, štirim podvzetnikom in sicer dvema po 600.000 in dvema po 400.000 goldinarjev; — To je tedaj konec prizadevanju malih obrtnikov, komentar pa se glasi: „Lasciate ogni speranza“!

— Mödlinger Schuhfabrik brez konca. V Krakavu na Poljskem otvorila je ta tovarna svojo podružnico. Čevljarski mojstri in pomočniki podali so se pa in corpore k mestnemu županu ter zahtevali da se prodajalnica zapre, dokler ne reši ministerstvo vložene pritožbe. Ker jim župan ni hotel vstreči, šli so zvečer ob 6. uri v prodajalnico, pometali zalogo na ulico, razbili okna in opravo, ter pokončali, kar se je dalo. Mej tem prišli so vojaki in policija, ki so mnogo osob prijeli in zaprli. Tudi drugi dan bili so izgredi, ker so čevljarji zahtevali, da se naj zaprti izpustijo. Frankl, to je gospodar podružnice, podal se je neki z Dunaja v Krakovo; da pregleda škodo. Prodajalnica je sedaj zaprta.

(Dokaz zmožnosti za gostilničarje.) Po sklepu shoda gostilničarjev, ki je bil letos na Dunaji, izročil je 12. t. m. osrednji odbor po drž. posl. Matušu dotično peticijo na državni zbor. V zadrugi gostilničarjev na Dunaji so pa mnenja o koristi tega koraka jako različne in mnogi zatrjavajo, da bi bilo težko izročati gostilne v druge roke, ko bi se upeljal dokaz zmožnosti. Okrito bodi rečeno, da tudi mi ne razumimo, kako bi ga bilo moč v obče vpeljati, ker se tega obrta dosedaj izvzemši malo število natakarjev, nihče ne uči in je vspeh gostilne gotovo bolj odvisen od dobre gospodinje in izvežbane kuharice nego od gospodarja samega. Temu stanu in pa tudi občinstvu bi se po našem mnenju največ pomagalo, če bi se pri oddaji koncesij nekoliko strožje postopalo in bi se postavne določbe o lokalni potrebi nekoliko vvažale, kar se pa sedaj ne zgodi.

— Zadruga pekov v Gradci imela je 25. p. m. občni zbor. Dohodkov imela je zadruga 1788 gld. 73 kr., troškov pa 346 gld. v jednem letu, tako da ostane prebitek 1442 gld. 73 kr. Po predlogih starejšinstva se je sklenilo: Določi se maksimalna provizija za prodajalce kruha z 14% pri navadnem kruhu, pri potratni pekariji pa 10%. Naročnikom, kateri zahtevajo donašanje pekarije v hišo, ne daje se namečka, če ne porabijo najmanj za 3 gld. pekarije na dan. Da se zjednačijo cene, napravijo se jednotne cene po 5, 10, 20, 30, 40 krajcerjev za kruh, istotako take pekarije po 2 in 3 kr., ki se imajo po isti ceni prodajati kupovalcem. Od prodajalcev, restavracij, kavarn itd. ne sme se jemati več kruha nazaj, kakor za 20%. Kdor se ne bi ravnal po navedenih sklepih, plačati bi mogel od 100—1000 gld. kaz. Doneski za zadrugo določili so se za prihodnje leto na 30 krajcarjev.

— O mejah obrtov. Nižjeavstrijska kupčijska zbornica izrekla je na zahtevanje obrtnega urada svoje mnenje, da rokovičarji imajo pravico prodajati takozvane „krawatte“, a da jih izdelovati ne smejo. Pravico za izdelovanje teh zadobili so perilarji z nekim privilegijem od leta 1715.

— C. kr. namestništvo v Brnu odločilo je, da sobni slikarji nimajo pravice prevzeti izvršitev tapetnega dela, če bi bilo tudi tapetovanje ob jednem z slikanjem izvršiti.

— Nižjeavstrijsko obrtno društvo imelo je dne 30 decembra izredni zbor, pri katerem se je razdelilo 171 srebrnih medalij zaslužnim članom, ki so sodelovali pri jubilejni razstavi.

— O priliki 40letnice so Dunajske zadruge zares velikanske svote volile za svoje onemogle članove, kakor smo že zadnjič poročali. A vseh še nismo omenili. Zadruga kavarnarjev napravila je invalidni zaklad s svoto 21.200 gld., poleg tega obdarila je posebej 23 osob. Zadruga graverjev volila je v isti namen 2000 gld. Baron Springer izročil je pekovski zadrugi 2000 gld. Zadruga kupčevalcev v Hernalsu napravila je cesarja Franc Jožefa ustanovo za podporo revnih članov s kapitalom 3000 gld.

— Proti silnemu davčnemu pritisku uložilo je 23 obrtnih zadrug v Salcburgu obširno peticijo na mestni zbor, da se obrne do vlade zaradi znižanja neznosnih bremen. Iz podpisov triindvajsetih zadruznih predstojnikov vidimo, da obstoji celo v Salcburgu 23 obrtnih zadrug, katere kakor po izvrstno sestavljeni peticiji posnamemo, vzajemno delujejo.

— Na cesarja obrnil se je neki Dunajski meščan, krznarski mojster v imenu svojih sodrugov s prošnjo za rešitev tega obrta, kateremu preti popolno uničenje po neznosni in brezvestni konkurenci prodajalcev. Kakor poroča „Fremdenblatt“ zavkazano je vsled te prošnje kompetentnim oblastvom natančno poizvedovanje o stvari.

— Iz Krakovo na Poljskem poroča se „Mödlingerjevi“ podružniči da se je vsled vkaza oblasti zopet odprla, in da jo noč in dan čuva mestno redarstvo proti novim napadom. Kako razburjenost je to provzročilo posname se lehko iz tega da so mojstri večino pomočnikov odslovili.

Naznanila in premembe obrtnij v Ljubljani.

(Po uradnem zapisniku).

Obrtno pravico odložili so v I. polovici leta 1888.

Jeraj Joana, vinotoč; Schafetz Franc, kolar; Beslaj Andrej, mizar; Eisert Bartl, bukvovez; Lentsche Mihael, gostilna; Strukl Franc, mesar; Potočnik Marija, branjevka; Britz Franc, kovač; Kaiser Stefan, puškar; Lentsche Marija, gostilna; Strohmayer Jožef, čevljarstvo; Schuster Emilie, perilarica; Ziegler Bernard, kupčija z usnjem; Germek Jožef, čevljar; Kerže Marija, prodaja masla; Prosen Lorenc, kolar; Zajc Franc, podobar; Mazek Ignac, čevljar; Plahutnik Juri, specerijska kupčija; Dr. Zarnik Valentin, advokatura; Plahutnik Franc, žganjarija; Mlakar Anton, podobar; Zirkelbach Janez, krojač; Rexinger Arnold, gravér; Koller Gustav, branjevc, Eržen Alois, čevljar; Kasig Adalbert, krznar; Kaman Anton, krznar; Lamovc Frančiska, prodaja obuvala; Obreza Jožef, brivec; Schiwitz Barbara, starinarica; Treo Gustav, specerijska kupčija; Kavschegg Robert, spediteur; Jeločnik Mihael, čevljar; Hribar Ivan, izdavanje „Slovana“; Vecenmaier Marija, sadjarica; Raschek Edvard, sladčičar; Krajnska eskomptna družba; Bergant Mihael, bukvovez; Germ Eliza, šivilja; Hubmayer Terezija, šivilja; Rekar Ana, branjevka; Schuster Franc, prodajalec usnja; Litar Valentin, mali mesar; Musina Juri, mokar; Dolenc Franc, branjevc; Urbas Karl, specerijska kupčija; Bostiančič Jože, prodaja drv; Petrič Ernst, izdelovanje orgel; Kauscheg Karl, kupčija z lesom; Dolenc Juri, fiakar; Dernovšek Leopold, podobar; Trškan Nikolaj, jesihar; Požek Jožef, brivec; Rossman Terezija, kupčija s steklevino; Miglar Kolman, čevljar; Andretto Rajmund, kupčija; Cankar Janez, krojač; Kapla Janez, sedlar; Rebernik Ana, branjevka; Kerže Franc, zelar; Hrovatin Maks, branjevc; Jasner Janez, prodajalec premoga.

„Obrtnik“

brošurana letnika 1883 in 1884 po 60 kr.

letnik in

Poročilo o obrtniškem shodu

na Dnnaju l. 1884.

po 15 kr. s poštnino vred dobi se pri

Upravništvu „Obrtnika“.

Preširnov trg št. 3. Ljubljana.

Izdajatelj in odgovorni urednik Matija Kunc

Tisek „Narodne Tiskarne.